

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
 Gemeente Almelo
 Postbus 5100
 7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer

Behandeld door
 W.S. Karperien

Datum
 24 april 2018

Onderwerp
 Maartcirculaire 2018

Geachte raadsleden,

Met de maartcirculaire 2018 brengt het Rijk dit jaar een extra circulaire van het gemeentefonds uit. Het gemeentefonds is het belangrijkste bekostigingsinstrument van het Rijk richting gemeenten. Het vormt daarmee een belangrijk onderdeel van het financiële beeld van de gemeenten, maar niet het enige. Voor het bepalen van zogenoemde financiële perspectief moet ook rekening worden gehouden met de lopende uitgaven en verplichtingen, nog in te vullen taakstellingen en andere inkomsten. Dit perspectief wordt jaarlijks bij de perspectiefnota en begroting geactualiseerd.

De maartcirculaire bevat uitsluitend de cijfermatige uitwerking van het Regeerakkoord en de programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP). Momenteel vindt de voorjaarsbesluitvorming bij het Rijk plaats waar gemeenten zoals gebruikelijk in de meicirculaire 2018 over worden geïnformeerd. De uitkomsten van de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk zullen ervoor zorgen dat de informatie uit de maartcirculaire nog wordt bijgesteld.

Hogere uitkering, voorzichtigheid troef

De maartcirculaire laat op het eerste gezicht een positieve ontwikkeling zien, maar het beeld is minder rooskleurig dan het lijkt. Veel ontwikkelingen nog niet financieel zijn vertaald. De komende jaren ontvangen we een hogere uitkering uit het gemeentefonds dan waar we op grond van de septembercirculaire 2017 rekening mee hadden gehouden. Het netto gevolg voor de algemene middelen is voordelig voor alle jaren, van 0,6 miljoen euro in 2018 oplopend naar 4,2 miljoen in 2021. Het netto gevolg is grotendeels toe te schrijven aan het verhogen van de accressen. Door de verbreding van de normeringssystematiek, oplopende ramingen voor loon-, prijs- en volume ontwikkelingen en door de intensivering van het Rijk komt extra accres beschikbaar. Tegelijkertijd zijn de financiële effecten van veel ontwikkelingen, zoals het IBP en de overheveling van de integratie-uitkering sociaal domein, nog niet bekend. Voorzichtigheid is troef in de duiding van de financiële gevolgen. In vervolg van deze raadsbrief gaan we nader in op de belangrijkste ontwikkelingen uit de maartcirculaire.

(bedragen x 1.000 euro)	2018	2019	2020	2021
Gemeentefonds Septemercirculaire 2017	155.665	156.369	157.130	158.128
Gemeentefonds Maartcirculaire 2018	156.325	161.490	165.483	168.826
Gevolg Algemene Uitkering	660	5.121	8.352	10.698
	hoger	hoger	hoger	hoger
<i>Totaal reserveringen*</i>	<i>12</i>	<i>2.097</i>	<i>4.396</i>	<i>6.468</i>
Netto gevolg Maartcirculaire 2018	648	3.025	3.956	4.230
	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

* Voor een uitgebreide toelichting op de reservering zie de bijlage

Belangrijkste ontwikkelingen

Interbestuurlijk programma

Het Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen hebben een akkoord gesloten om samen een aantal grote maatschappelijke opgaven aan te pakken, zoals klimaat, toekomstbestendig wonen, vitaal platteland en het sociaal domein. Deze afspraken vormen de start van het gezamenlijke interbestuurlijk programma en een agenda. Het belangrijkste doel is een optimale samenwerking tussen de overheden zodat er rond belangrijke maatschappelijke opgaven een meer gezamenlijke en effectieve aanpak tot stand komt. Alle overheden hebben toegezegd dat zij zich ook financieel inzetten voor de opgaven waarbij zij betrokken zijn. We vinden dat een redelijk uitgangspunt, maar zijn net als de VNG van mening dat wij zelf bepalen hoe we middelen uit het gemeentefonds willen inzetten.

Normeringssystematiek

Het Rijk gaat verder met de normeringssystematiek, beter bekend als 'trap-op-trap-af' systematiek. De basis voor deze systematiek wordt verbreed naar de totale uitgaven onder het uitgavenplafond van het Rijk. Door de verbreding van de normeringssystematiek en door de intensiveringen van het Rijk komen meer middelen beschikbaar voor het gemeentefonds en neemt naar verwachting de stabiliteit van de accresontwikkeling toe.

Overheveling integratie-uitkering sociaal domein

Per 2019 gaan de volgende onderdelen over van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering:

- Wmo 2015, met uitzondering van Beschermd wonen;
- Jeugdhulp, met uitzondering van Voogdij/18+;
- Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek.

Daarnaast worden de middelen uit de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke verzorging overgeheveld naar de algemene uitkering. In de maartcirculaire is de overheveling van het integreerbare deel van de integratie-uitkering sociaal domein en de integratie-uitkering Wmo/huishoudelijke verzorging verwerkt door de hierboven genoemde onderdelen in het macrobedrag van de algemene uitkering op te nemen. De bijbehorende verdeelmodellen zijn in deze circulaire nog niet gewijzigd. De exacte uitwerking van de overheveling volgt in de meicirculaire 2018. Uit de overheveling kunnen ook herverdeeleeffecten voor gemeente komen.

Enkele onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein zijn (nog) niet integreerbaar. Rijk en gemeenten bespreken hoe deze onderdelen optimaal kunnen worden vormgegeven.

Herziening financiële verhoudingen

In de afgelopen periode is een aantal rapporten verschenen met betrekking tot de herziening van de financiële verhoudingen tussen Rijk en medeoverheden. Het gaat hier om rapporten van de Raad voor de financiële verhoudingen (nu: Raad voor het Openbaar Bestuur) en het rapport 'Rekening houden met verschil'. De huidige uitgangspunten worden tegen het licht gehouden en indien nodig herzien of de toepassing ervan herijkt.

Voorziening knelpunten sociaal domein

In het IBP is afgesproken om een tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten in het sociaal domein. De omvang van de voorziening is 200 miljoen euro, waarvan 100 miljoen euro door het Rijk wordt bijgedragen en 100 miljoen euro komt uit de algemene uitkering. De verdeling van de middelen over de gemeenten zal worden aangeleverd door de VNG. Verdere informatie over deze voorziening en de verdeling van de middelen over de gemeente volgt in de septembercirculaire 2018.

Naast de bovengenoemde voorziening stelt het Rijk voor drie jaren, 2018, 2019 en 2020 18 miljoen euro aanvullend beschikbaar voor het transformatiefonds Jeugd. Het bedrag is bovenop de 18 miljoen euro die reeds eerder was gereserveerd. Ook hiervoor geldt dat een nadere uitwerking volgt in de septembercirculaire 2018.

Abonnementstarief eigen bijdrage WMO

In het Regeerakkoord is opgenomen dat de huidige bijdragesystematiek Wmo per 1 januari 2019 wordt vervangen door een abonnementstarief. Om deze vereenvoudiging en verlaging te financieren is een bedrag van 143 miljoen euro in 2019 oplopend naar structureel 145 miljoen euro vanaf 2023 aan de

Bijlage: toelichting reserveringen

Reserveringen		2018	2019	2020	2021
I	<u>Algemene reserveringen</u>				
a	Stelpost loon- en prijscompensatie	0	567	2.389	3.927
b	Mutatie behoedzaamheid (% extra accres)	0	266	714	1.308
II	<u>Mutaties integratie- en decentralisatie-uitkeringen</u>				
c	Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches	-2	-2	-2	-2
d	Wet maatschappelijke ondersteuning	6	139	139	140
III	<u>Mutaties integratie-uitkering Sociaal domein</u>				
e	Decentralisaties 3 D's	8	1.127	1.156	1.095
Totaal		12	2.097	4.396	6.468

Toelichting:

I Algemene reserveringen

a Stelpost loon- en prijscompensatie

In de maartcirculaire zijn de inschattingen voor loon- en prijscompensatie naar boven bijgesteld. Wij hanteren de beleidslijn dat hiervoor een stelpost wordt geraamd. Jaarlijks wordt bij de vaststelling van de begroting gekeken hoe de stelpost wordt ingezet.

b Mutatie behoedzaamheid (% extra accres)

Zoals afgesproken wordt, vanuit behoedzaam financieel beleid, een deel van het toekomstig accres gereserveerd om (meerjarige) schommelingen op te vangen. Hierdoor wordt de meerjarenraming minder afhankelijk van de schommelingen van de algemene uitkering.

II Mutaties integratie- en decentralisatie-uitkeringen

c Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches

Het aangevraagde aantal fte buurtsportcoaches en/of combinatiefunctionarissen is hoger dan door het Rijk beschikbaar gestelde budget. Dit betekent dat het deelnamepercentage van 140% niet gehonoreerd kan worden. Dit geldt voor alle gemeenten die het percentage van 140% (willen) hanteren. Op basis van het overschreden budget is berekend dat dit deelnamepercentage wordt bijgesteld naar 135%.

d Wet maatschappelijke ondersteuning

In de maartcirculaire zijn de macrobedragen van de Wmo/huishoudelijke verzorging aangepast naar aanleiding van de mutatie groeirimte 2019. De mutatie groeirimte 2019 is naar rato verdeeld over de gemeenten. De exacte verdeelwijze volgt in de meicirculaire 2018.

III Mutaties integratie-uitkering Sociaal domein

e Decentralisaties 3 D's

In de maartcirculaire zijn de macrobedragen van de Wmo 2015 aangepast naar aanleiding van de mutaties abonnementstarief Wmo en groeirimte 2019. De mutaties zijn voornamelijk naar rato verdeeld over de gemeenten. De exacte verdeelwijze volgt in de meicirculaire 2018.